

VERSLAG WORKSHOP 12.
ACHTERGRONDEN VAN PARA-SUICIDE BIJ ALLOCHTONE MEISJES.
Betty Salverda en drie vrouwen van de begeleidingscommissie.

Workshop over het onderzoek van Betty Salverda waarin zij gesprekken had met dertig meisjes van Hindoestaanse afkomst, in de leeftijd van 16 tot 20 jaar. De deelnemers aan de workshop waren voornamelijk hulpverleners plus een aantal mensen werkzaam in het onderwijs.

Er werd een samenvatting van het onderzoek¹ van Betty Salverda gegeven. De aanleiding voor het onderzoek was het aantal zelfmoorden onder Hagenaars. Hieruit bleek dat Surinamers drie tot vier keer meer zelfmoord plegen dan autochtone Nederlanders. Bij mensen van Turkse afkomst was dit twee tot drie keer meer. Ten tijde van dit onderzoek (1993) was 10% van de Hagenaars van Hindoestaanse afkomst, inmiddels hebben mensen van Turkse afkomst hen in aantal ingehaald.

Problematiek en achtergrond van de ondervraagde meisjes

- 15 x Havo/VWO, plusminus vier/vijf gesprekken met ieder van hen.
- 15 x Mbo, idem.

Onderwerpen in het onderzoek waren:

- Migratie
- Taal
- School en vriendschappen
- Seks / partnerkeuze / communicatie (voornamelijk met de ouders m.b.t. de opvoeding).

De laatste vraag in het onderzoek was: 'Ken je iemand die zelfmoord heeft gepleegd of een poging daartoe gedaan heeft?'

De meisjes deden ook een test om hun gevoelens van depressie en hun zelfbeeld in beeld te brengen. Na afloop van het onderzoek is er een verslag gemaakt dat samen met de meisjes is besproken.

Bevindingen van het onderzoek

De Hindoestaanse gemeenschap doet het goed in Nederland, qua werk / opleiding / inkomen. De Hindoestanen zijn een goed geïntegreerde bevolkingsgroep in Nederland. Alleen het sociale aspect blijft achter.

Onder de onderzochte meisjes:

- 66% was redelijk tot zeer tevreden over haar leven
wel is er sprake van een verregaande sociale controle door familie / Hindoestaanse gemeenschap
- 33% was ontevreden over haar leven. Zegt het moeilijk te hebben door:
 - o zeer verregaande opgelegde beperkingen
 - o na school direct naar huis, geen sociale contacten
 - o groot gedeelte van deze groep heeft een doodswens / denkt vaak aan de dood

Oorzaken hiervan is een verstoorde communicatie met de ouders. Ze hebben weinig bewegingsvrijheid, er wordt zeer scherp gecontroleerd. Voor een groot gedeelte van de tijd moeten zij binnen blijven.

¹ E. Salverda. Laat me los, houd me vast. Een kwalitatief onderzoek naar het psychisch welbevinden van dertig Haagse meisjes van Hindoestaanse afkomst. GGD Den Haag, 2004.

Patroon in de hele groep:

- Het is belangrijk om maagd te blijven
 - Meisjes zijn niet gelijkwaardig aan jongens
- Gevolg hiervan is dat de ontwikkeling stopt en dat de meisjes dingen stiekem gaan doen.

Vervolgens werd in de workshop stukjes uit het boek voorgelezen. Hierin hadden de meisjes het over isolement, communicatie, stiekem gedrag en sociale controle door de familie.

Er is veelal sprake van negatieve communicatie (met de ouders). Er is veel dwang, veel straf, veel kritiek, negeren en lichamelijk en psychisch geweld. Voor de familie is vaak de maagdelijkheid van het meisje (en daarmee de goede naam, eer en aanzien van de familie) belangrijker dan het individu.

De ondervraagde meisjes hadden als belangrijkste klachten:

- niet kunnen praten
- anderen bepalen wat je moet denken
- het gevoel hebben niet aan de verwachtingen te voldoen.

Tijdens het onderzoek is niet specifiek naar zelfbeschadiging gevraagd.

Hierna werden er weer wat verhalen van de meisjes voorgelezen uit het onderzoek, ditmaal over bovenstaande klachten.

‘Als je wel iets verteld, dan heb je ruzie.’

In het onderzoek waren echter ook 10 tevreden meisjes die het tegenovergestelde zeiden.

In het onderzoeksverslag worden ook aanbevelingen gedaan voor scholen, hulpverlening, de meisjes zelf en aan de Hindoestaanse gemeenschap. Deze gaan onder ander over:

- gelijkwaardigheid man en vrouw
- hulp en steun geven
- discussie over een aantal zaken op gang brengen.

Concreet gezien:

- Er moeten dingen binnen de school gebeuren. Buiten school zijn de meisjes moeilijk te benaderen.
- Gespreksgroepen voor meisjes waarin ze leren gevoelens te benoemen en hun weerbaarheid te vergroten.
- Registratieformulieren om de vragen en problemen te analyseren, een zogenaamde publieke gezondheidsmonitor om de gemeente te informeren.

Nu loopt de puber/ouders cursus slecht. Maar er is inmiddels wel meer deskundigheid bij de vertrouwenspersonen op scholen. Er is ook een documentaire gemaakt, enige tijd geleden uitgezonden op tv. Hier moet meer bekendheid aan gegeven worden zodat hij meer verspreid wordt.

Vanuit de deelnemers aan de workshop kwamen nog een aantal vragen. Een van hen vroeg naar praktische tips over de omgang met deze meisjes met problemen. Betty is echter een onderzoeker en geen hulpverlener zodat zij deze vraag niet kon beantwoorden. Als tip werd genoemd www.codenamefuture.nl. Dit is een

lesprogramma voor op scholen over met name allochtonen. Er wordt nog gezocht naar samenwerkingspartners.

Een tweede tip is de emailservice 'jongeren in een dip', www.gripopjedip.nl Hier kunnen de jongeren anoniem met iemand praten.

Verder werd er vanuit de deelnemers nog een opmerking gemaakt over incest bij de Hindoestaanse meisjes. Betty vertelde dat ze dit er moeilijk vindt. Het taboe op seksueel misbruik is erg groot. De Hindoestaanse meisjes praten er niet over want ze willen geen problemen naar buiten brengen.

Het onderzoeksverslag is in boekvorm uitgegeven. De gegevens ervan zijn:

E. Salverda. Laat me los, *houd me vast*. Een kwalitatief onderzoek naar het psychisch welbevinden van dertig Haagse meisjes van Hindoestaanse afkomst. GGD Den Haag, 2004.